

ZORG INNOVATIE FORUM

Workshops

1. Hoe fotostrips gezondheid en gezondheidsvaardigheden kunnen bevorderen

Ruth Koops van 't Jagt, PhD-student Gezondheidscommunicatie, Rijksuniversiteit Groningen

Praten met de dokter is niet altijd gemakkelijk. Ingewikkelde medische termen, tijdsdruk, en onzekerheid kunnen ervoor zorgen dat het moeilijk is om naar een arts te gaan en de juiste informatie te krijgen. Daarom werd in het kader van het Europese gezondheidsvaardighedenproject IROHLA een serie van zeven fotostrips ontwikkeld. De keuze voor fotostrips is gebaseerd op een systematische review naar interventies die beogen de begrijpelijkheid van gezondheidscommunicatie te vergroten. Daar werd bewijs gevonden voor de effectiviteit van verhalende gezondheidscommunicatie. Verhalende gezondheidscommunicatie vergroot betrokkenheid en daardoor mogelijk motivatie om iets met de informatie te doen. Door herkenbare situaties en personages te portretteren bieden verhalen bovendien rolmodellen waardoor mogelijk het zelfvertrouwen van de lezer of kijker wordt vergroot.

In deze workshop verkennen we samen met de deelnemers hoe fotostrips gezondheid en gezondheidsvaardigheden kunnen bevorderen. Aan de hand van vooraf vastgestelde thema's brainstormen deelnemers in groepjes over relevante aangrijpingspunten van zo'n verhalende interventie, ontwikkelen we een script en produceren we een fotostrip van 6 plaatjes over het thema.

Met deze workshop leren deelnemers hoe je zo optimaal mogelijk gebruik kan maken van de kracht van verhalen bij het ontwikkelen van interventies.

2. Wanneer spraak niet toereikend is: het effect van totale communicatie

Erika Boers, gedragswetenschapper en senior onderzoeker, De Noorderbrug

De Noorderbrug is een instelling die specialistische ondersteuning biedt aan mensen met (1) niet aangeboren hersenletsel (NAH), (2) aangeboren hersenletsel, (3) mensen met doofheid en bijkomende problematiek en (4) mensen met de ziekte van Huntington, zowel intramuraal als extramuraal.

Binnen de Noorderbrug wordt onderzoek gedaan naar Totale Communicatie. Totale Communicatie is het ondersteunen en bevorderen van communicatie met diverse middelen zoals foto's, pictogrammen en geschreven taal. Er wordt inzicht verkregen in hoe de cliënt in verschillende contexten communiceert, in gedrag en via communicatievormen, en wat de persoon begrijpt van de communicatie. Om vervolgens een plan van aanpak op te stellen en adviezen in de praktijk te brengen. Het recht hebben op een eigen wijze van communiceren staat hierin centraal. Belangrijk binnen Totale Communicatie is dat de methode zich niet alleen richt op de cliënt maar ook op de belangrijke mensen uit zijn of haar omgeving, zoals begeleiders, familie en werkondersteuners. Zij worden nadrukkelijk meegenomen in het proces, zodat de omgeving goed wordt afgestemd op de cliënt en een optimale communicatie ontstaat. Zodat zowel de cliënt als de belangrijke personen in zijn of haar leven zich begrepen voelt en de cliënt zich kan ontwikkelen.

Binnen deze interactieve workshop wordt u meegenomen in de wereld van ondersteunende communicatiemiddelen. Aan de hand van enkele casussen zullen we, met behulp van video, interacties gaan analyseren en kijken hoe we taalbarrières kunnen omzeilen.

ZORG INNOVATIE FORUM

3. Soms is stilstaan een hele vooruitgang

Martine Buist, gedragswetenschaper en senior onderzoeker, De Noorderbrug

Tijdens deze workshop wordt geoefend met het richten van de aandacht op het hier-en-nu zodat u kunt ervaren wat het betekent om echt contact te maken. Taal kan hierbij een hulpmiddel zijn, maar tijdens deze workshop staat de non-verbale communicatie op de voorgrond omdat sommige cliënten niet (meer) beschikken over taal. Soms is stil staan een hele vooruitgang.

“Hallo, hoe is het met je?”

“Goed. En met jou?”

“Ik mag niet klagen...”

Beide gesprekspartners vervolgen hun weg en beide hebben geen idee hoe het nu werkelijk met de ander is. Ook in de zorg komt het regelmatig voor dat echt contact maken niet lukt. Om zo veel mogelijk te kunnen doen in steeds kortere tijd, wordt de zorg vooraf zoveel mogelijk gepland. Het voordeel daarvan is dat er duidelijkheid is voor medewerkers en cliënten die zo veel mogelijk krijgen wat ze wensen. Het nadeel is dat de behoefte aan contact van ‘aansluiting door de dag heen’ verandert naar een afgebakend en vooral planbaar ‘zorgmoment’. Een interessante paradox, want cliënten vertellen ons dat zij graag gezien willen worden als mens met alle emoties, behoeften en gedachten van dat moment en erkenning krijgen voor wie zij zijn. Ook medewerkers voelen zich op hun best als ze contact maken en aansluiten bij de wensen van de cliënt. Toch lukt dit in de praktijk niet altijd. Hoe komt dat?

4. Oog op zorg voor doven en slechthorenden

Mariën Hannink (doof, neemt tolk mee) en Benny Elferink, projectmedewerkers, Oog op Zorg

In deze workshop vertellen Benny Elferink en Mariën Hannink, projectmedewerkers van Oog op Zorg, meer over de achtergrond van de doelgroep doven, slechthorenden en mensen met TOS (taalontwikkelingsstoornis) die gebruik maken van zorg en Wmo. De knelpunten worden in kaart gebracht en de aandachtsgebieden worden uitgelegd.

Er zal aan de hand van een aantal voorbeelden van meldingen die we hebben binnengekregen een schets worden gemaakt van wat de belangrijkste problemen zijn waar dove en slechthorende mensen en tos-cliënten tegen aan lopen. Oog op Zorg heeft de rol op zich genomen om problemen binnen deze doelgroep te signaleren en in kaart te brengen. De belangrijkste signalen worden doorgegeven aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het ministerie van VWS.

Oog op Zorg informeert de dove, slechthorende en tos achterban zo veel mogelijk over de veranderingen in zorg en Wmo, in tekst én in gebarentaal. Dit doen we via een volledig toegankelijke website (Waarmerk Drempelvrij 3 sterren), en door op locatie voorlichting te geven. Ook probeert Oog op Zorg zoveel mogelijk betrokken partijen te informeren, zoals de gemeenten, zorginstellingen, zorgverzekeraars, begeleiders, etc. Kijk voor meer informatie op www.oogopzorg.nu.

5. Laaggeletterdheid aanpakken op lokaal niveau

Wouter Heijne, beleidsadviseur lokaal onderwijsbeleid, gemeente Smallingerland (Drachten)

In de workshop gaat Wouter Heijne eerst in op de algemene problematiek van Laaggeletterdheid. Waar hebben we het eigenlijk over? Wie zijn het? Wat kost het?

Vervolgens gaat hij in op het aanpakken van laaggeletterdheid op lokaal (gemeentelijk) niveau. Hoe doen we dit in Smallingerland? Waar uit zich deze problematiek? Wat kan lokaal, wat kan bovenlokaal? Waar binnen de gemeente vinden we laaggeletterden? Welke randvoorwaarden zijn minimaal nodig om laaggeletterdheid effectief aan te pakken? Welke ambitie is reëel? Welke partijen/beleidsgebieden moeten worden betrokken?

Tot slot gaat hij met de deelnemers in gesprek. Is de beschreven problematiek bekend? Wat zijn ervaringen van deelnemers met het thema? Hoe pakken zij dit probleem op? Zijn er ideeën voor verbetering?